

Sygn. akt III AUa 1001/14

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Lucyna Guderska

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSA Beata Michalska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 maja 2015 r. w Ł.

sprawy **R. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę

na skutek apelacji R. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 27 maja 2014 r. sygn. akt VIII U 3479/13

**oddala apelację.**

Sygn. akt III AUa 1001/14

## UZASADNIENIE

Ubezpieczony R. K. w dniu 19 lipca 2013r. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z 19 czerwca 2013 r. odmawiającej przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do spornego świadczenia z uwzględnieniem, jako pracy w szczególnych warunkach, zatrudnienia w Odlewni (...) w K. w okresie od 4 kwietnia 1979r. do 30 listopada 1990r. na stanowisku elektryka utrzymania ruchu oraz w Zakładzie (...) w S. w okresie od 18 sierpnia 1977r. do 31 marca 1979r. na stanowisku elektromontera.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, wskazując, że wnioskodawca na wymagane ustawą 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykazał 5 lat, 11 miesięcy i 11 dni .

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z 27 maja 2014r., w sprawie VIII 3479/13, oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że R. K. ur. (...), wniósł o przyznanie prawa do emerytury 29 maja 2013r. Wnioskodawca udowodnił na 1 stycznia 1999r. łącznie 29 lat, 2 miesiące i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Nie przystąpił do OFE, nie został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy. Od 1 kwietnia 2009r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą – handel artykułami przemysłowymi.

W okresie od 18 sierpnia 1977 r. do 31 marca 1979 r. wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) Baza a w S. jako elektromonter. Zakład zajmował się czyszczeniem i naprawą cystern. Wnioskodawca jako elektromonter remontował i konserwował urządzenia elektroenergetyczne na hali i w warsztacie, który był osobnym pomieszczeniem. Inne urządzenia na hali cały czas pracowały. Były takie naprawy, które wnioskodawca musiał wykonać na miejscu, a inne w warsztacie. Wnioskodawca naprawiał silniki elektryczne, frezarki, sprężarki, tokarki, kompresory, szlifierki, wyciągi spalin, pompy, spawarki. W ten sposób pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Od 4 kwietnia 1979r. do 30 listopada 1990r. wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w Odlewni (...) w K. na stanowiskach elektromontera utrzymania ruchu, elektryka i elektryka – automatyka. Faktycznie wnioskodawca pracował jako elektromonter - elektryk utrzymania ruchu w ciepłowni. Wnioskodawca konserwował urządzenia elektryczne, zabezpieczał urządzenia do pracy pod względem elektryki, usuwał też bieżące awarie. Do jego obowiązków należała naprawa silników, dmuchaw, wentylatorów, sprężarek, pomp, tokarek, spawarek, szaf urządzeń elektrycznych, szaf sterowniczych, oświetlenia, stacji wysokiego napięcia. Te urządzenia naprawiał zarówno w warsztacie, jak i na produkcji przy maszynach. W przerwie letniej urządzenia były wyłączane w celu remontów. To był jeden miesiąc w roku. Elektrycy dokonywali wtedy planowanych napraw. Na stanowisku elektryka - automatyka wykonywał te same czynności. Zmiana nazwy stanowiska pracy była związana z przyporządkowaniem do grupy z wyższym wyposażeniem.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Okręgowy stwierdził, że materiał dowodowy nie daje podstaw do uwzględnienia do okresów pracy w szczególnych warunkach zarówno zatrudnienia w Odlewni (...) w K. na stanowisku elektromontera utrzymania ruchu, jak i w Zakładzie (...) w S. na stanowisku elektryka. Z dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych oraz z zeznań świadków nie wynika, aby wnioskodawca w tych zakładach wykonywał pracę w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Sąd Okręgowy wskazał, że energetyka zajmuje się przetwarzaniem energii pierwotnej, zawartej w różnych nośnikach energii, na formy energii bezpośrednio przydatne użytkownikowi, jak energia elektryczna lub ciepła. Zakład (...) w S. podlegał natomiast pod przemysł chemiczny i zajmował się czyszczeniem i naprawą cystern kolejowych, natomiast Odlewnia (...) w K. pod przemysł hutniczy i maszynowy. Pracodawcy nie przynależeli do resortu energetycznego. Dlatego też stanowiska pracy wnioskodawcy określone w angażach nie są wymienione w wykazie A Dział IV (chemia) stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego (Dz. Urz. (...) Nr 4 z późn. zm.) oraz w wykazie A Dziale III (hutnictwo) Zarządzeniu Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. 85 r. Nr 1-3 poz. 1) . Również brak takich prac w dziale IV i III cytowanego wyżej wykazu A prac w szczególnych warunkach stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Ponadto, stanowisko elektryka, które wnioskodawca zajmował w Odlewni (...) w K. nie jest wyszczególnione w żadnym z działów wymienionych wyżej zarządzeń resortowych. Powyższe oznacza, że świadczone w tych zakładach prace w zakresie energetyki były wykonywane na znacznie mniejszą skalę i do innych celów, niż w zakładach energetycznych, których przedmiotem podstawowej działalności jest wytwarzanie i przesyłanie energii. Ze względu na specyfikę przedsiębiorstw elektroenergetycznych i przedmiot ich działalności praca elektromontera jest wykonywana bez wątplenia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. To, że w przedmiotowych zakładach pracy przyporządkowanych do innego resortu, brak jest konieczności pracy wnioskodawcy w charakterze elektromontera stale pełnym wymiarze czasu pracy potwierdzają dodatkowo dokumenty w postaci angaży, z których wynika, że w niektórych okresach pracy w Odlewni (...) w K. wnioskodawca był zatrudniony jako elektryk. W ocenie Sądu Okręgowego nie można też przyjąć, że we wskazanych okresach zatrudnienia wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył pracę przy wytwarzaniu, przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz montażu i remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych określoną w Dziale II wykazu A zał. do rozporządzenia z 7 lutego 1983r. Wnioskodawca bowiem poza naprawami urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych wykonywał inne prace. Naprawa urządzeń odbywała się nie tylko przy urządzeniach będących w ruchu, ale również w

innych pomieszczeniach, w tym w warsztacie. W Zakładzie (...) w S. wnioskodawca jako elektromonter remontował i konserwował urządzenia nie tylko na hali produkcyjnej, ale i w warsztacie. Wnioskodawca poza naprawą urządzeń elektroenergetycznych naprawiał frezarki, tokarki, szlifierki, spawarki. Podobnie w Odlewni (...) w K. wnioskodawca konserwował urządzenia elektryczne, zabezpieczał urządzenia do pracy pod względem elektryki, usuwał też bieżące awarie. Do jego obowiązków należała też naprawa innych urządzeń poza energetycznymi i cieplnymi takich jak: tokarki, spawarki, a nadto wykonywał też typowe prace charakterystyczne dla prac elektryka, tj. naprawiał oświetlenie. Ubezpieczony naprawiał urządzenia zarówno na produkcji, jak i w warsztacie. W przerwie letniej urządzenia były wyłączane w celu remontów. Ubezpieczony wykonywał wtedy planowane naprawy. W ocenie Sądu brak jest także podstaw do zakwalifikowania wymienionych wyżej prac, jako prac przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane były prace w szczególnych warunkach (Dział XIV poz. 25 wykazu A cytowanego rozporządzenia). W wymienionych zakładach wnioskodawca pracował nie tylko przy bieżącej konserwacji urządzeń bezpośrednio na produkcji, ale także wykonywał swoje obowiązki w wydzielonym warsztacie. W Odlewni (...) w K., poza bieżącą konserwacją wykonywał remonty, gdy maszyny wyłączano. Mając na uwadze wskazane okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, jako niezasadne.

W apelacji ubezpieczony, reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 184 i art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wraz z załącznikiem do rozporządzenia, tj. wykaz A, dział XIV, poz. 25, poprzez nieprzyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury na skutek nieuwzględnienia pracy wykonywanej w Zakładzie (...) w S. i w Odlewni (...), jako pracy w szczególnych warunkach w pełnym wymiarze czasu pracy oraz okresu odbytej zasadniczej służby wojskowej (28.10.1971 – 6.11.1973) w sytuacji, gdy ubezpieczony przed i po powrocie z wojska wykonywał pracę w szczególnych warunkach zaliczoną przez organ rentowy w kwestionowanej decyzji i wrócił po odbyciu służby wojskowej w terminie 1 miesiąca do pracy (koniec służby wojskowej 6.11.1973 r., początek pracy 3.12. (...));

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 §1 k.p.c. poprzez nierozważenie wszechstronne materiału dowodowego i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, prowadzące do dokonania ustaleń sprzecznych z zebrany w sprawie materiałem dowodowym i bezpodstawne przyjęcie, że ubezpieczony nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach w kwestionowanych okresach i nie udowodnił 15-letniego stażu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze; nadto dokonanie błędnej subsumpcji prowadzącej do uznania, iż odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie w sytuacji, gdy ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki uprawniające do nabycia prawa do emerytury, w tym wykonywał pracę w szczególnym charakterze w wymaganym ustawowo okresie;

- naruszenie przepisów postępowania, co miało wpływ na wynik sprawy, a to art. 271 § 1 k.p.c. w z art. 304 k.p.c. poprzez zaniechanie przez Przewodniczącego zadawania ubezpieczonemu i świadkom podczas przesłuchania pytań, mających na celu wyjaśnienie i sprecyzowanie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, pomimo że ubezpieczony nie był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika;

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 328 § 2 k.p.c. bowiem uzasadnienie nie zawiera danych pozwalających na kontrolę zaskarżonego wyroku.

Wskazując na w/w zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Nadto apelujący wniósł o dopuszczenie dowodu z uzupełniającego przesłuchania ubezpieczonego i zeznających w pierwszej instancji świadków na okoliczność wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze w ww. zakładach pracy w spornych okresach, w pełnym wymiarze czasu pracy, ze szczególnym uwzględnieniem określenia prac podstawowych na wydziałach, na których ubezpieczony wykonywał prace konserwacyjne, wymiaru czasu pracy

spędzanego przez ubezpieczonego na działach produkcyjnych przy maszynach w ruchu i w warsztacie, czy warsztat mieścił się na hali produkcji, czy też był wydzielonym pomieszczeniem i w jaki sposób, okresu postoju maszyn, szczegółowego faktycznego zakresu obowiązków i czynności wykonywanych przez ubezpieczonego.

Uwzględniając zarzut naruszenia art. 271 § 1 k.p.c. i wniosek dowodowy skarżącego, Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z uzupełniającego przesłuchania świadków zeznających przed Sądem pierwszej instancji: J. S. i C. Z. na okoliczność charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w Odlewni (...) w K., jako mającego istotne znaczenie dla stwierdzenia uprawnień emerytalnych. W oparciu o przeprowadzone dowody ustalono, że wnioskodawca pracował na stanowisku elektromontera w ciepłowni stanowiącej osobny czteropiętrowy budynek na terenie Odlewni (...). Ciepłownia służyła do zapewnienia ogrzewania w procesie produkcji żeliwa oraz zaopatrywała miasto w ogrzewanie i ciepłą wodę. Na parterze ciepłowni znajdowały się taśmociągi i wentylatory, odbywał się tam proces odzuzłania. Na pierwszym piętrze były kotły wysokoprężne, wentylatory i sprężarki, na kolejnym – warsztat ślusarski i zbiorniki wodne. Na czwartym piętrze w odrębnym pomieszczeniu znajdował się warsztat elektryczny i dwa pokoje do analiz. W ciepłowni pracowało około 20 osób, w tym palacze, ślusarze, elektromonter, suwnicowy. Wnioskodawca był wzywany do awarii na terenie ciepłowni, gdzie naprawiał różnego rodzaju pompy, siłowniki, przenośniki, wentylatory, taśmociągi, wymieniał oświetlenie, spawarki. Przy awarii pompy najpierw trzeba ją było zdemontować, załączyć nową, uszkodzoną trzeba było rozebrać i naprawić. Jak zeznał świadek J. S., wnioskodawca spędzał w warsztacie bardzo dużo czasu. Duże urządzenia naprawiał na hali, mniejsze – w warsztacie. Nie można jednoznacznie stwierdzić, czy więcej napraw odbywało się na hali czy w warsztacie (dowód: zeznania J. S.-6.41-18.59 min. na płycie CD-k.96 akt).

### **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu. Sąd pierwszej instancji przeprowadził właściwe postępowanie dowodowe, dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne, a to sprawia, że nie zachodzi potrzeba ich szczegółowego ponownego przytaczania.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) ubezpieczeni urodzeni, jak wnioskodawca, po dniu 31 grudnia 1948 r., uzyskują prawo do emerytury po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 tej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym oraz mają niezbędny okres składkowy i nieskładkowy, o którym stanowi art. 27 ustawy, tj. 25 lat dla mężczyzn. Niezbędnym warunkiem jest również nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (niesporne). Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) winien wykazać co najmniej 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wymienionych w załączniku do przedmiotowego rozporządzenia. Jak wynika z cytowanych przepisów rozporządzenia i ukształtowanego na ich tle orzecznictwa Sądu Najwyższego, praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75 i z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 281).

W niniejszej sprawie decydujące znacznie dla ustalenia uprawnień emerytalnych ma możliwość zakwalifikowania spornego okresu zatrudnienia w Odlewni (...) w K. od 4 kwietnia 1979r. do 30 listopada 1990r. (tj. 11 lat, 7 miesięcy i 28 dni) pod którąś z pozycji wymienionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma przy tym istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska tylko rodzaj wykonywanej pracy. Jest to istotne w

sprawie, ponieważ z dokumentów ( angaże z akt osobowych i zaświadczenie pracodawcy z 5 marca 2000r. na k.13 akt emerytalnych ZUS ) wynika, że w ww. okresie zatrudnienia wnioskodawca zajmował stanowisko elektromontera, elektryka i od 1 sierpnia 1990r. – elektryka automatyka . Natomiast przesłuchani świadkowie J. S. i C. Z. zeznali , że wnioskodawca przez cały okres zatrudnienia w Odlewni (...) wykonywał ten sam rodzaj pracy.

Zarzuty apelującego koncentrują się na dokonaniu przez Sąd pierwszej instancji wadliwej oceny okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 18 sierpnia 1977 r. do 31 marca 1979r. w Przedsiębiorstwie (...) Baza w S. jako elektromontera oraz od 4 kwietnia 1979r. do 30 listopada 1990r. w Odlewni (...) w K. na stanowiskach elektromontera utrzymania ruchu, elektryka i elektryk – automatyk . Nadto apelujący zarzucił błędne pominięcie okresu służby wojskowej przy ustalaniu stażu pracy w szczególnych warunkach. W okolicznościach niniejszej sprawy zarzut pominięcia okresu służby wojskowej przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, aczkolwiek zasadny, pozostaje bez wpływu na rozstrzygnięcie. Okres służby wojskowej wynosi bowiem 2 lata i 8 dni ( od 28 października 1971r. do 6 listopada 1973r.) i wraz z okresem uwzględnionym przez organ rentowy w wymiarze 5 lat, 11 miesięcy i 11 dni nie daje 15 lat pracy w szczególnych warunkach i dlatego nie ma znaczenia przy ustalania prawa do emerytury. Podobnie należy ocenić okres zatrudnienia od 18 sierpnia 1977r. do 31 marca 1979r. w Przedsiębiorstwie (...) Baza w S. wynoszący 1 rok , 7 miesięcy i 12 dni. Okres ten z uwzględnieniem nawet spornego okresu służby wojskowej i przyznanego przez ZUS okresu 5 lat, 11 miesięcy i 11 dni daje niepełne 10 lat na wymagane ustawą 15 lat pracy w szczególnych warunkach. W rezultacie decydujące znaczenie w sprawie ma ocena charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w Odlewni (...) , ponieważ wraz z okresem uznanym przez ZUS okres ten przesądziłoby o nabyciu przez wnioskodawcę prawa do emerytury. W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż apelujący nie kwestionuje ustaleń Sądu Okręgowego odnośnie tego ,że pracy wnioskodawcy na stanowisku elektryka i elektromontera w zakładzie nienależącym do branży energetycznej, z uwagi na specyfikę tej gałęzi przemysłu, nie można zaliczyć do stanowisk wskazanych w dziale II – w energetyce . Wobec braku zarzutów w tym zakresie , należy podzielić stanowisko Sądu pierwszej instancji bez konieczności dalszej analizy tej kwestii. Natomiast apelujący zarzuca wadliwe ustalenie , że wnioskodawca w zakresie swoich obowiązków nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane były prace w szczególnych warunkach (Dział XIV poz. 25 wykazu A cyt. rozporządzenia). Wbrew twierdzeniom apelującego, Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił zgromadzone dowody odnośnie spornego zatrudnienia w Odlewni (...), nie przekraczając granic swobodnej oceny, zakreślonych treścią art.233§1 k.p.c. oraz w rezultacie prawidłowo zastosował prawo materialne, uznając ,że wnioskodawca nie spełnia ustawowych przesłanek z art.184 w związku z art.32 u.e.r.f.u.s. Uzupelnione na wniosek apelującego postępowanie dowodowe nie dało podstaw do zakwestionowania ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd pierwszej instancji. Przeciwnie , uzupełniające przesłuchanie zwłaszcza świadka J. S. pozwoliło w pełni zaakceptować ocenę dowodów przeprowadzoną przez Sąd Okręgowy i ustalenie w oparciu o zgromadzone dowody, że w czasie zatrudnienia w ciepłowni na terenie Odlewni (...) wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prac przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane były prace w szczególnych warunkach . Aby odnieść się do zarzutów apelacji, trzeba w pierwszej kolejności podkreślić, że emerytura w niższym wieku , o jaką ubiega się wnioskodawca, jest świadczeniem wyjątkowym , stanowiącym odstępstwo od przyznania emerytury w powszechnym wieku emerytalnym. Stąd , aby nabyć do niej prawo koniecznym jest łączne spełnienie wszystkich warunków ustawowych w sposób nie budzący wątpliwości. Ze szczególną ostrożnością należy przy tym podchodzić do osobowych źródeł dowodowych w sytuacji , gdy nie znajdują potwierdzenia w dowodach z dokumentów , a tym bardziej – gdy są sprzeczne z dokumentami. W niniejszej sprawie pracodawca Odlewnia (...) nie wystawił wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Nie potwierdza też tej okoliczności żaden inny dokument z załączonych do akt sprawy na karcie 13-26 kopii akt osobowych. Natomiast z zeznań świadka J. S. , zatrudnionego w ciepłowni od 1979r. do chwili obecnej na stanowisku ślusarza palacza, wynika ,że praca wnioskodawcy polegała na różnego rodzaju naprawach urządzeń znajdujących się na terenie ciepłowni w zakresie elektryki ( naprawy mechaniczne należały do mechaników ), oświetlenia . Prace te wykonywał zarówno na terenie ciepłowni, jak i w warsztacie energetycznym, w którym miał narzędzia, łożyska , podzespoły do napraw. Trudno w oparciu o osobowe źródła dowodowe ustalić , jaką część czasu pracy wnioskodawca poświęcał na naprawy urządzeń na terenie ciepłowni , a ile w warsztacie. Świadek J. S. zeznał , że wnioskodawca „ w tym warsztacie spędzał bardzo

dużo czasu” i „ciężko powiedzieć, czy więcej naprawiał na hali, czy w warsztacie”. Treść tych zeznań dodatkowo koresponduje z dokumentem w postaci kopii karty obiegowej zmiany z 30 listopada 1990r. ( na k. 18 akt sprawy) , z którego wynika , że wnioskodawca był zatrudniony jako elektryk w Warsztacie Energetycznym. Nadto sam wnioskodawca w swoich zeznaniach potwierdził, że dokonywał napraw zarówno w warsztacie, jak i na terenie ciepłowni. Uwzględniając treść zeznań świadka J. S. , nie ma podstaw , aby zakwestionować prawidłowość ustaleń Sądu pierwszej instancji, który stwierdził, iż zgromadzone dowody jednoznacznie wskazują, że wnioskodawca w czasie zatrudnienia w Odlewni (...) jako elektryk i elektryk część czasu pracy spędzał na terenie ciepłowni, dokonując napraw znajdujących się tam urządzeń, a część – w osobnym pomieszczeniu , jakim był warsztat energetyczny. Oceny tej nie zmieniają zeznania drugiego świadka C. Z., który w ponownym przesłuchaniu podał, że zasadniczo wnioskodawca dokonywał napraw na hali ciepłowni , a w warsztacie trzymał niezbędne narzędzia. Zeznania te są bowiem sprzeczne z zeznaniami drugiego świadka, przesłuchaniem samej strony i ww. dokumentem w postaci karty obiegowej zmiany wystawionej na koniec zatrudnienia . Ponadto świadek podczas pierwszego przesłuchania przed Sądem Okręgowym , spontanicznie zeznał , że „ nie wszystko można było przenieść do warsztatu” ( dowód zeznania C. Z. – 20.59-23.00 min. na płycie CD na k. 40 akt sprawy), z czego można wyciągnąć logiczny wniosek, że część urządzeń można było przenieść do warsztatu i tam naprawić. To dodatkowo potwierdza wersję pierwszego świadka , że jednak część napraw była przez wnioskodawcę wykonywana w odrębnym pomieszczeniu warsztatu, gdzie praca nie była wykonywana w warunkach szczególnych. W rezultacie nie ma podstaw do zakwestionowania prawidłowości ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji co do tego , iż zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala ustalić, że wnioskodawca w spornym okresie zatrudnienia na stanowisku elektryka i elektryka na terenie ciepłowni należącej do Odlewni (...) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał obowiązki przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane były prace w szczególnych warunkach , tj. na stanowisku wymienionym w wykazie A, dziale XIV, poz. 25 , stanowiącym załącznik do cyt. rozporządzenia. Wykonywał bowiem równoważnie prace naprawcze w warsztacie energetycznym, ale też inne prace takie jak wymiana oświetlenia, nie objęte ww. wykazem.

W rezultacie stwierdzić należy, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyznanie wnioskodawcy emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, albowiem nie udowodnił, że pracował w takich warunkach co najmniej przez 15 lat.

Mając na uwadze , że wnioskodawca nie legitymuje się wymaganym ustawą 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, nie mógł nabyć prawa do emerytury na podstawie art.184 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z art.32 tej ustawy. Bez wpływ na nabycie prawa do emerytury ma, jak wyżej wskazano, powołany w apelacji okres odbywania zasadniczej służby wojskowej oraz okres zatrudnienia na stanowisku elektryka w Przedsiębiorstwie (...) Baza w S. i dlatego zarzuty apelacji w tym zakresie są bezprzedmiotowe. W rezultacie zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji, a także poprzedzająca go decyzja organu rentowego odpowiadają prawu, a apelacja wnioskodawcy, jako pozbawiona uzasadnionych podstaw , podlegała oddaleniu na podstawie art.385 k.p.c.